

# KAAS & MULVAD

RESEARCH & ANALYSE

Århus  
Åbogade 15  
8200 Århus N

København  
Klerkegade 19  
1308 København K

Tlf: 70 20 07 44  
post@kaasogmulvad.dk  
www.kaasogmulvad.dk

Bank: Aarhus Lokalbank  
Reg: 7270  
Konto: 2040253

CVR: 29907528  
IBAN: DK8872700002040253  
SWIFT: HASTDK22

# Analyse af Lokale- og Anlægsfondens facilitetsdatabase

Af Tommy Kaas

Indledning	3
Facilitetsindex	3
Kort: Samlet index	7
Kort: Index (idræt)	8
Trængsel målt ved befolkningstal	9
Trængsel målt ved kommunernes areal	4 19
Kort: Facilitetstæthed Kommunernes økonomiske stand	20 21
Udvikling over tid	22
Bilag:	
Indhold af regneark	24
Oversigt over kort	25

## Indledning

I denne analyse er datagrundlaget tal for antallet af faciliteter inden for idræt, friluftsliv, kultur samt øvelokaler i kommunerne. Tallene er indrapporteret af kommunerne selv og findes i Lokale- og Anlægsfondens facilitetsdatabase. Tallene er fra slutningen af 2007 og starten af 2008. Halsnæs og Rebild kommune har ikke opdateret deres tal, så det er ifølge Lokale- og Anlægsfondens tal fra den seneste optælling i 2005, der optræder i databasen. De er derfor også anvendt her. Generelt bruges kaldes tallene i denne analyse for 2008-tal.

Rapporten slutter med et kapitel, hvori der trækkes linjer til tidligere analyser. Herunder ses hovedtallene 2008 i forhold til 2005

Det lader sig ikke gøre blot at sammenligne total-tallet af faciliteter år for år, da der er forskel på, hvilke typer der er medtaget i hver optælling. Men nedenfor ses de vigtigste hovedtyper.

En positiv udvikling spores inden for svømmehaller, boldbaner og kulturfaciliteter generelt, mens antallet af skøjteanlæg og atletikanlæg er faldet.

Facilitetstype	2005	2008	Ændring
Haller idrætslokaler og gymnastiksale	4412	4415	0%
Svømmehaller	521	586	12%
Atletikanlæg	570	517	-9%
Skøjteanlæg	77	71	-8%
Boldbaner	7164	7538	5%
Friluftsliv	1967	1883	-4%
Kulturfaciliteter	1630	1766	8%
Klublokaler	5780	5777	-0,1%
Øvelokaler	802	769	-4,1%

## Facilitetsindex

For at få et overordnet billede af, om de respektive kommuners borgere har lige god adgang til fritidsfaciliteter, er her ligesom i den tilsvarende analyse fra 2005 udregnet et samlet facilitetsindex. For hver af de følgende overordnede facilitetstyper er de 98 kommuner tildelt en rang sat i forhold til, hvor mange eller hvor få indbyggere, der må deles om det antal faciliteter, der eksisterer inden for hver kommune. Derefter er der på basis af disse 9 rangordner beregnet en sum og fundet en endelig samlet rang.

- Haller idrætslokaler og gymnastiksale
- Svømmehaller
- Atletikanlæg
- Skøjteanlæg
- Boldbaner
- Øvrige idrætsfaciliteter
- Friluftsliv
- Kulturfaciliteter
- Klublokaler- og øvelokaler

Da indbyggertallet i Lokale- og Anlægsfondens facilitetsdatabase bygger på indberetninger fra kommunerne selv, indeholder det mange fejl. I denne rapport er som kilde i stedet anvendt Danmarks Statistiks Statistikbank. Indbyggertal er pr. 1.1.2008.

Jo flere indbyggere, der må deles, jo lavere rang. Rang 98 er bedst. Rang 1 er dårligst. Stiller kommunen ikke faciliteter til rådighed, eller har kommunen oplyst, at den ikke stiller faciliteter til rådighed, tildeles kommunen automatisk rang 0.

Disse ti kommuner scorer højest i det samlede facilitetsindex. Her har borgerne altså de potentielt bedste muligheder for at have adgang til diverse fritidsaktiviteter.

	<b>Indbyggertal</b>	<b>Facilitetsindex</b>
Læsø	2003	742
Fanø	3192	710
Lemvig	22067	680
Mariagerfjord	42667	666
Varde	50125	646
Holstebro	57020	628
Vesthimmerlands	38277	620
Randers	93644	612
Ringkøbing-Skjern	58368	595
Skive	48356	594

Disse ti kommuner scorer lavest i det samlede facilitetsindex. Her har borgerne altså de potentielt dårligste muligheder for at have adgang til diverse fritidsaktiviteter.

	<b>Indbyggertal</b>	<b>Facilitetsindex</b>
København	509861	62
Århus	298538	87
Solrød	20759	97
Odense	186932	132
Gladsaxe	62562	148
Frederiksberg	93444	155
Kalundborg	49743	158
Lolland	48219	167
Lejre	26603	175
Stevns	21892	181

Hele facilitetsindexet fremgår af vedlagte regneark. Se fanebladet: "fi-alletyper-sorteret"

I dette index er alle hovedgrupper af facilitetstyper som nævnt medtaget, og alle vægter lige tungt. Denne måde at måle på kan naturligvis forekomme vilkårlig. For at kontrollere udfaldet er et andet index beregnet, hvor kun idræts-faciliteter er medtaget. Dvs. at friluftsliv, kulturfaciliteter og klub- og øvelokaler ikke er medtaget. Gør man dette, får man et resultat, der ligger ganske tæt på det første. Uanset hvilken metode af de to, man vælger, vil 9 ud af 10 kommuner dog ligge blandt de ti øverst placerede.

	<b>Rang facilitetsindex (samlet)</b>	<b>Rang facilitetsindex (idræt)</b>
Læsø	1	1
Fanø	2	2
Lemvig	3	4
Mariagerfjord	4	3
Varde	5	8
Holstebro	6	9
Vesthimmerlands	7	6
Randers	8	14
Ringkøbing-Skjern	9	7
Skive	10	10

Tilsvarende ensartet billede ses i "bunden" – 8 ud af 10 kommuner er med blandt de 10 lavest placerede kommuner, uanset hvilken af de to metoder, der benyttes:

	<b>Rang facilitetsindex (samlet)</b>	<b>Rang facilitetsindex (idræt)</b>
København	98	98
Århus	97	96
Solrød	96	94
Odense	95	90
Gladsaxe	94	93
Frederiksberg	93	91
Kalundborg	92	97
Lolland	91	87
Lejre	90	86
Stevns	89	92

En anden måde at afprøve holdbarheden i facilitetsindexet er, at vi for hver kommune lægger antallet af alle sportsfaciliteter sammen til ét tal og dividerer med antallet af indbyggere for at finde ét tal for, hvor mange indbyggere der samlet set deler hver sportsfacilitet.

Det er sket i tabellen herunder:

	Indbyggere pr facilitet	Rang
Læsø	52,7	1
Varde	78,7	2
Skive	91,8	3
Brønderslev	105,1	4
Jammerbugt	105,6	5
Mariagerfjord	106,7	6
Lemvig	119,9	7
Fanø	122,8	8
Ringkøbing-Skjern	122,9	9
Billund	124,1	10

Igen viser det sig, at Læsø kommer ind på bedste placering. Og at der er 7 kommuner, der er i top 10, uanset hvilken af de tre metoder der benyttes. Vi kan altså konkludere, at uanset facilitetsindexet umiddelbart kan forekomme vilkårligt, er metoden ret robust og giver et retvisende, om end overordnet billede af, hvilke kommuner der giver borgerne den bedste adgang til fritidsmuligheder.

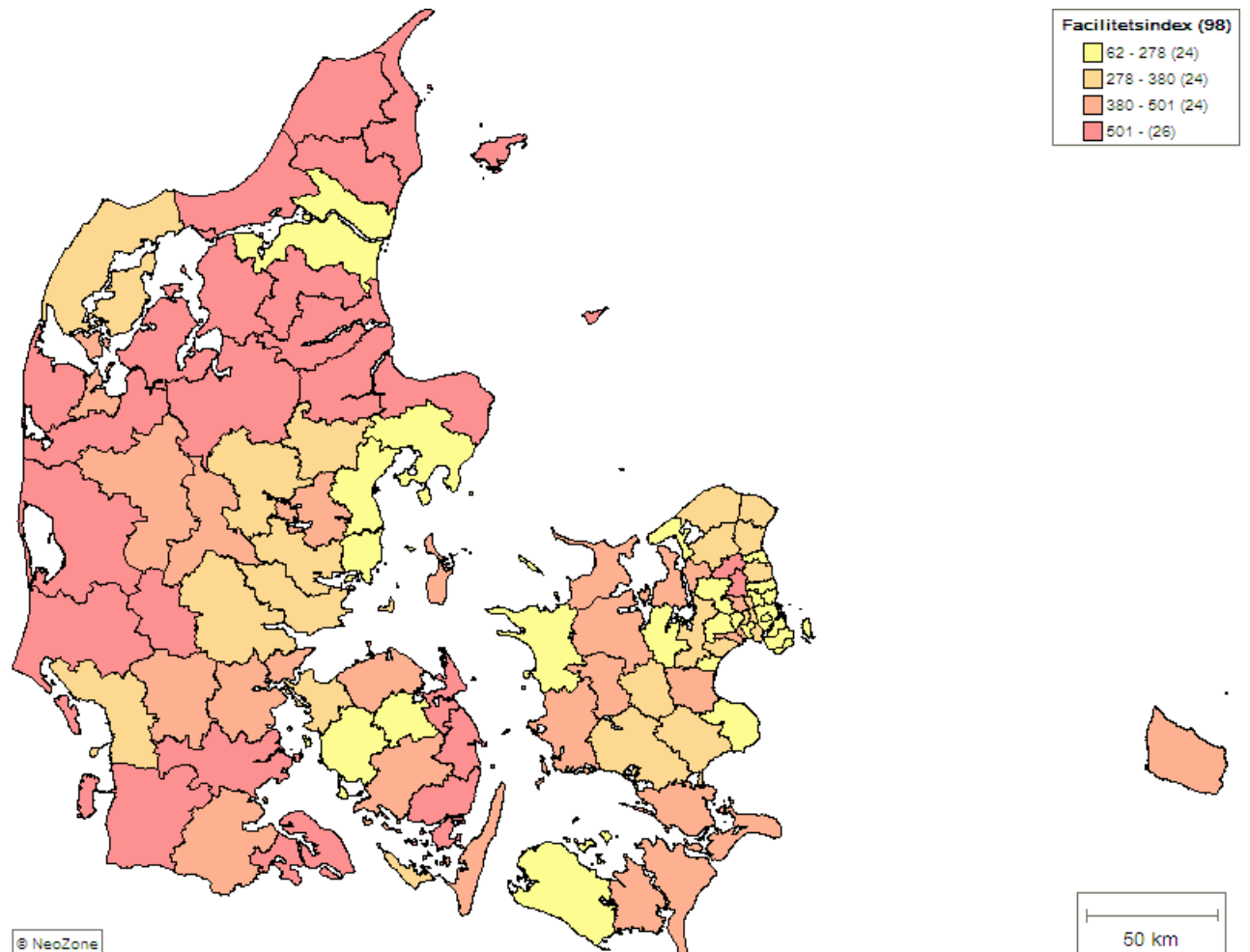
De lavest placerede i oversigten over hvilke kommuner flest indbyggere deler det samlede udbud af faciliteter ses herunder:

Kommune	Indbyggere pr facilitet	Rang
Kalundborg	663	98
Solrød	506	97
København	499	96
Halsnæs	447	95
Århus	438	94
Gladsaxe	437	93
Frederiksberg	429	92
Odense	385	91
Lolland	374	90
Gentofte	369	89

For at se resten af listen, se i regnearket i fanebladet: " indb pr fac-sorteret".

## Danmarkskort: Facilitetsindex 2008

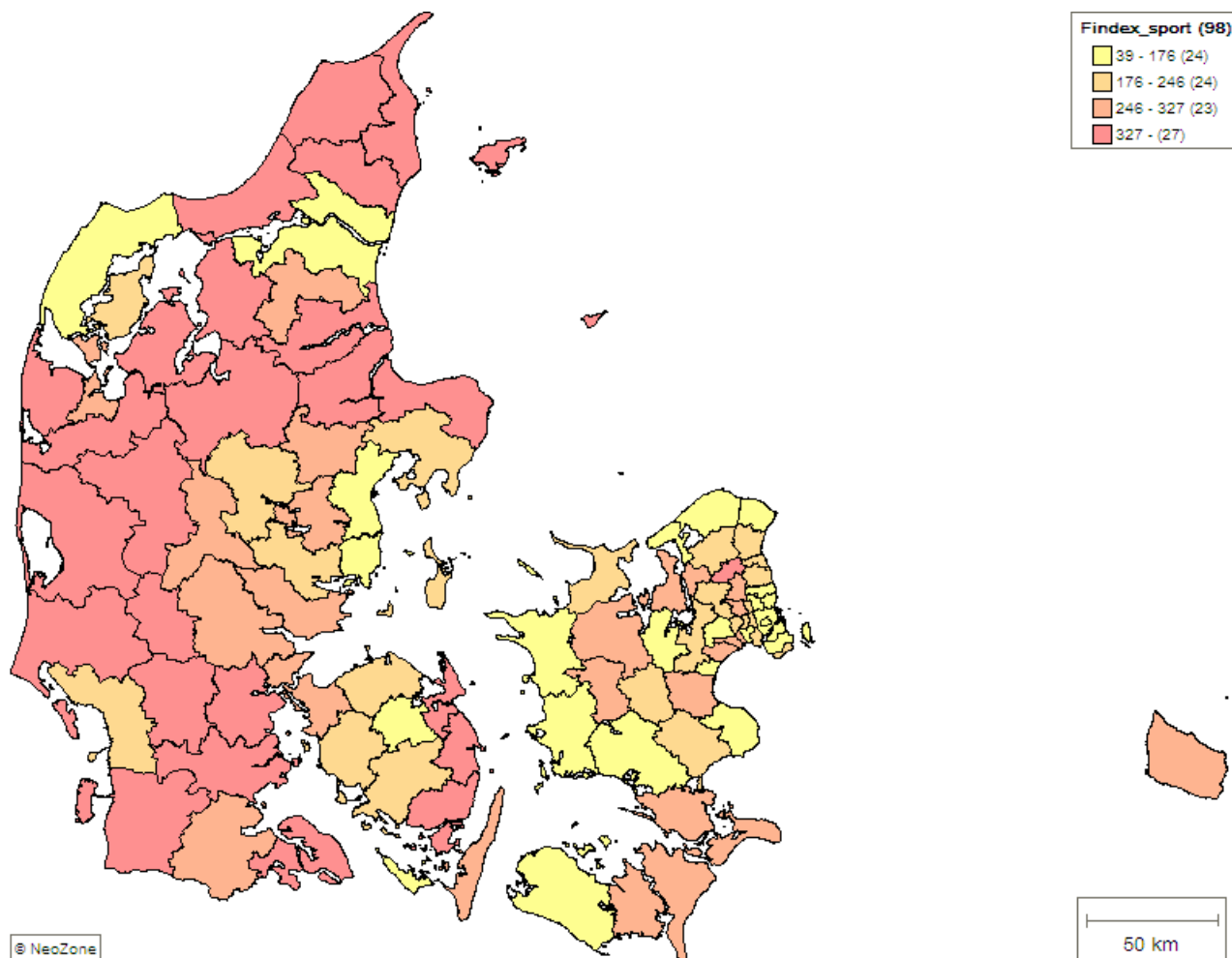
Alle kommunerne er indtegnet på det nedenstående landkort. Facilitetsindekset er brugt til at inddele kommunerne i fire grupper med ca. lige mange kommuner i hvert niveau. Jo mørkere, jo færre borgere pr. facilitet. Der er en tendens til, at landområderne giver indbyggerne de bedste muligheder, byerne de dårligste. Denne tendens er dog ikke entydig, idet fx Lolland også ligger i bunden.



Ovenstående kort vedlægges som både jpg- og emf-filer. Kortet hedder "facilitetsindex2008".

### Danmarkskort: Facilitetsindex 2008 (kun idrætsfaciliteter)

Vælger vi at visualisere facilitetsindexet i den version, hvor kun sportsfaciliteter er medregnet, ses et kort, der ligner det forrige kort meget. Igen gælder det, at jo mørkere, kommunen er farvet, jo færre borgere deler hver facilitet.



Ovenstående kort vedlægges som både jpg- og emf-filer.

Kortet hedder "facilitetsindex-sport2008".

## Trængsel ved faciliteter (målt ved befolkningstal)

For hver af de overordnede facilitetstyper ses der her på de bedst placerede kommuner, når man ser på, hvor mange indbyggere der er om at dele de pågældende faciliteter. Her er naturligvis ikke taget hensyn til kvaliteten af faciliteterne. Blot om de er til stede og i hvilket forhold sat over for indbyggertallet. Herunder er kun medtaget de ti bedst placerede. De fulde lister findes i regnearkets faneblad "top ti-lister".

Her efter for hver facilitets-kategori to skemaer med henholdsvis top og bund:

### Haller, idrætslokaler og gymnastiksale

<b>Mindst trængsel:</b>			
<b>Kommune</b>	<b>Antal indbyggere</b>	<b>Antal faciliteter</b>	<b>Borgere pr facilitet</b>
Skive	48356	152	318
Lemvig	22067	49	450
Allerød	23493	36	653
Læsø	2003	3	668
Ringkøbing-Skjern	58368	86	679
Randers	93644	126	743
Vejen	42447	57	745
Kerteminde	23630	31	762
Langeland	13741	18	763
Svendborg	59040	76	777

<b>Mest trængsel:</b>			
<b>Kommune</b>	<b>Antal indbyggere</b>	<b>Antal faciliteter</b>	<b>Borgere pr facilitet</b>
Lolland	48219	12	4018
Kalundborg	49743	16	3109
Halsnæs	30824	13	2371
København	509861	221	2307
Hørsholm	24197	12	2016
Solrød	20759	11	1887
Odsherred	33129	18	1841
Århus	298538	168	1777
Lejre	26603	15	1774
Odense	186932	106	1764

## Svømmehaller

<b>Mindst trængsel:</b>			
<b>Kommune</b>	<b>Antal indbyggere</b>	<b>Antal faciliteter</b>	<b>Borgere pr facilitet</b>
Læsø	2003	1	2003
Jammerbugt	38957	18	2164
Lemvig	22067	7	3152
Fanø	3192	1	3192
Frederikshavn	62751	18	3486
Dragør	13261	3	4420
Rudersdal	53869	12	4489
Varde	50125	11	4557
Furesø	37667	8	4708
Tønder	40367	8	5046

<b>Mest trængsel:</b>		<b>Svømmehaller</b>	
<b>Kommune</b>	<b>Antal indbyggere</b>	<b>Antal faciliteter</b>	<b>Borgere pr facilitet</b>
Kalundborg	49743	1	49743
Frederiksberg	93444	3	31148
Halsnæs	30824	1	30824
Odense	186932	7	26705
Lejre	26603	1	26603
Faaborg-Midtfyn	51950	2	25975
Kerteminde	23630	1	23630
Struer	22672	1	22672
Stevns	21892	1	21892
Odder	21562	1	21562

To kommuner oplyser, at de ikke har en svømmehal.

## Atletikanlæg

Mindst trængsel:			
Kommune	Antal indbyggere	Antal faciliteter	Borgere pr facilitet
Langeland	13741	8	1718
Læsø	2003	1	2003
Ringkøbing-Skjern	58368	26	2245
Haderslev	56414	19	2969
Lemvig	22067	7	3152
Fanø	3192	1	3192
Vesthimmerlands	38277	10	3828
Holstebro	57020	14	4073
Middelfart	37274	9	4142
Aabenraa	60189	14	4299

Mest trængsel:			
Kommune	Antal indbyggere	Antal faciliteter	Borgere pr facilitet
København	509861	3	169954
Aalborg	195145	2	97573
Næstved	80732	1	80732
Gladsaxe	62562	1	62562
Esbjerg	114244	2	57122
Lyngby-Taarbæk	51449	1	51449
Fredericia	49463	1	49463
Frederiksberg	93444	2	46722
Hedensted	45561	1	45561
Thisted	45549	1	45549

Seks kommuner oplyser, at de ikke har et atletikanlæg.

## Skøjteanlæg

Mindst trængsel:			
Kommune	Antal indbyggere	Antal faciliteter	Borgere pr facilitet
Mariagerfjord	42667	3	14222
Nyborg	31607	2	15804
Hvidovre	49380	3	16460
Haderslev	56414	3	18805
Aabenraa	60189	3	20063
Ishøj	20687	1	20687
Struer	22672	1	22672
Kerteminde	23630	1	23630
Hørsholm	24197	1	24197
Sønderborg	76913	3	25638

Mest trængsel:			
Kommune	Antal indbyggere	Antal faciliteter	Borgere pr facilitet
Århus	298538	2	149269
København	509861	4	127465
Vejle	104933	1	104933
Randers	93644	1	93644
Viborg	92084	1	92084
Silkeborg	87371	1	87371
Næstved	80732	1	80732
Slagelse	77457	1	77457
Holbæk	69010	1	69010
Gentofte	68913	1	68913

54 kommuner oplyser, at de ikke har et skøjteanlæg

## Boldbaner

<b>Mindst trængsel:</b>			
<b>Kommune</b>	<b>Antal indbyggere</b>	<b>Antal faciliteter</b>	<b>Borgere pr facilitet</b>
Varde	50125	232	216
Læsø	2003	9	223
Skive	48356	188	257
Ringkøbing-Skjern	58368	198	295
Jammerbugt	38957	132	295
Lemvig	22067	71	311
Mariagerfjord	42667	127	336
Holstebro	57020	148	385
Herning	84208	202	417
Randers	93644	216	434

<b>Mest trængsel:</b>			
<b>Kommune</b>	<b>Antal indbyggere</b>	<b>Antal faciliteter</b>	<b>Borgere pr facilitet</b>
Frederiksberg	93444	20	4672
Gentofte	68913	21	3282
København	509861	216	2360
Kalundborg	49743	24	2073
Dragør	13261	7	1894
Hørsholm	24197	13	1861
Lyngby-Taarbæk	51449	31	1660
Solrød	20759	14	1483
Gldsaxe	62562	43	1455
Lolland	48219	36	1339

## Adgang til "Øvrige idrætsfaciliteter"

Kategorien dækker:

- Badmintonbaner (OBS: Var ikke med som type tidligere år)
- Bandebaner ( fast eller løs belægning)
- Beachvollybaner
- Bowlinganlæg
- Golfanlæg
- Idrætslegepladser
- Klatreanlæg
- Motionscentre/Styrketræningscentre

- Motorsportsanlæg
- Petanque og bocciabaner
- Ridebaneanlæg
- Ro-, kano- og kajakklubber og -anlæg
- Rulleskøjtøjper/baner + speedskaterbaner
- Skaterbaner/anlæg
- Skydeanlæg
- Squashbaner
- Strandsportsanlæg
- Tennisbaner

### Øvrige idrætsfaciliteter

Mindst trængsel:			
Kommune	Antal indbyggere	Antal faciliteter	Borgere pr facilitet
Læsø	2003	24	83
Varde	50125	331	151
Brønderslev	35525	233	152
Mariagerfjord	42667	214	199
Jammerbugt	38957	190	205
Allerød	23493	108	218
Billund	26181	120	218
Guldborgsund	63496	283	224
Aabenraa	60189	265	227
Fanø	3192	14	228

Mest trængsel:			
Kommune	Antal indbyggere	Antal faciliteter	Borgere pr facilitet
Silkeborg	87371	49	1783
Solrød	20759	12	1730
Kalundborg	49743	29	1715
Albertslund	27602	19	1453
Assens	42054	30	1402
Halsnæs	30824	22	1401
Århus	298538	216	1382
Gladsaxe	62562	46	1360
Odense	186932	156	1198
Ringsted	32092	27	1189

## Friluftsliv

<b>Mindst trængsel:</b>			
<b>Kommune</b>	<b>Antal indbyggere</b>	<b>Antal faciliteter</b>	<b>Borgere pr facilitet</b>
Læsø	2003	6	334
Fanø	3192	9	355
Samsø	4085	8	511
Tønder	40367	59	684
Hjørring	67121	84	799
Lemvig	22067	26	849
Langeland	13741	16	859
Allerød	23493	25	940
Mariagerfjord	42667	43	992
Rebild	28753	24	1198

<b>Mest trængsel:</b>			
<b>Kommune</b>	<b>Antal indbyggere</b>	<b>Antal faciliteter</b>	<b>Borgere pr facilitet</b>
Assens	42054	1	42054
Ringsted	32092	1	32092
Hvidovre	49380	2	24690
Syddjurs	41281	2	20641
Nordfyns	29470	2	14735
Lejre	26603	2	13302
Århus	298538	26	11482
Silkeborg	87371	9	9708
Hedensted	45561	5	9112
Dragør	13261	2	6631

6 kommuner oplyser, at de ikke har faciliteter inden for "friluftsliv"

## Kulturfaciliteter

<b>Mindst trængsel:</b>			
<b>Kommune</b>	<b>Antal indbyggere</b>	<b>Antal faciliteter</b>	<b>Borgere pr facilitet</b>
Fanø	3192	11	290
Tønder	40367	45	897
Nordfyns	29470	31	951
Læsø	2003	2	1002
Ringkøbing-Skjern	58368	58	1006
Samsø	4085	4	1021
Rebild	28753	27	1065
Lemvig	22067	20	1103
Ærø	6712	6	1119
Jammerbugt	38957	33	1181

<b>Mest trængsel:</b>			
<b>Kommune</b>	<b>Antal indbyggere</b>	<b>Antal faciliteter</b>	<b>Borgere pr facilitet</b>
Brøndby	33831	1	33831
Solrød	20759	1	20759
Gentofte	68913	6	11486
Århus	298538	30	9951
Hedensted	45561	5	9112
Rudersdal	53869	6	8978
Gladsaxe	62562	7	8937
Odense	186932	22	8497
Hvidovre	49380	6	8230
Stevns	21892	3	7297

## Klublokaler

<b>Mindst trængsel:</b>			
<b>Kommune</b>	<b>Antal indbyggere</b>	<b>Antal faciliteter</b>	<b>Borgere pr facilitet</b>
Hedensted	45561	250	182
Varde	50125	223	225
Kolding	87781	320	274
Thisted	45549	164	278
Nordfyns	29470	105	281
Frederikshavn	62751	212	296
Slagelse	77457	253	306
Randers	93644	287	326
Ishøj	20687	55	376

<b>Mest trængsel:</b>			
<b>Kommune</b>	<b>Antal indbyggere</b>	<b>Antal faciliteter</b>	<b>Borgere pr facilitet</b>
Egedal	40533	6	6756
Vejen	42447	7	6064
Solrød	20759	4	5190
Greve	47773	10	4777
Helsingør	60844	13	4680
Lyngby-Taarbæk	51449	14	3675
Odder	21562	6	3594
Gentofte	68913	20	3446
Syddjurs	41281	12	3440
Ringsted	32092	10	3209

10 kommuner oplyser, at de ikke har klublokaler

## Øvelokaler

Mindst trængsel:			
Kommune	Antal indbyggere	Antal faciliteter	Borgere pr. facilitet
Nyborg	31607	30	1054
Nordfyns	29470	25	1179
Ballerup	47116	30	1571
Fredericia	49463	31	1596
Fanø	3192	2	1596
Fredensborg	39240	24	1635
Læsø	2003	1	2003
Morsø	22091	11	2008
Samsø	4085	2	2043

Mest trængsel:			
Kommune	Antal indbyggere	Antal faciliteter	Borgere pr. facilitet
Kalundborg	49743	1	49743
Hillerød	46568	1	46568
Hedensted	45561	1	45561
Frederikssund	44102	1	44102
Silkeborg	87371	2	43686
Gribskov	40512	1	40512
Tønder	40367	1	40367
Tårnby	40016	1	40016
Gentofte	68913	2	34457
Gladsaxe	62562	2	31281

15 kommuner oplyser, at de ikke har øvelokaler

## Trængsel ved faciliteter (målt ved kommunernes areal)

En ting er naturligvis, hvor meget trængsel der er ved faciliteterne, hvis alle møder frem. Men med de nye storkommuner er afstanden også en relevant faktor at inddrage. I nedenstående top ti ses de ti kommuner, hvor der er flest idrætsanlæg (sportsfaciliteter) i forhold til kommunens areal (i kvadratkilometer).

Her er medtaget:

- Haller idrætslokaler og gymnastiksale
- Svømmehaller
- Atletikanlæg
- Skøjteanlæg
- Boldbaner
- Øvrige idrætsfaciliteter
- Ski-anlæg

Ikke overraskende er det hovedstadskommunerne, hvor befolkningstætheden er høj, der ligger højest placeret.

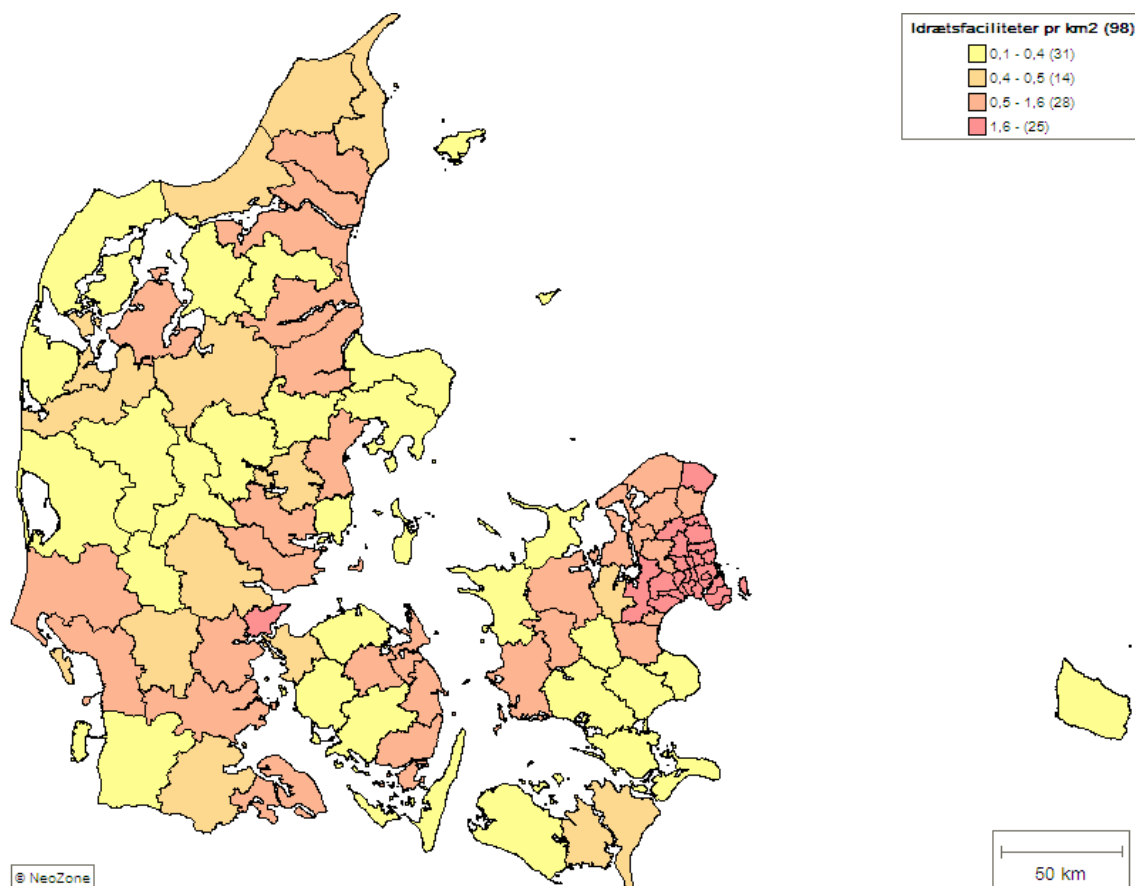
Kommune	Areal	Idrætsanlæg i alt	Anlæg pr. km <sup>2</sup>
Frederiksberg	8,77	218	24,85747
København	88,25	1021	11,56941
Rødovre	12,12	130	10,72607
Hvidovre	21,91	216	9,858512
Ballerup	34,09	258	7,568202
Herlev	12,04	91	7,55814
Vallensbæk	9,15	69	7,540984
Gentofte	25,54	187	7,321848
Glostrup	13,31	87	6,536439
Gladsaxe	25	143	5,72

Op en række landkommuner ligger dårligst – enten fordi de er store, har relativt få faciliteter – eller mest oplagt - en kombination.

Kommune	Areal	Idrætsanlæg i alt	Anlæg pr. km <sup>2</sup>
Kalundborg	603,73	75	0,124227718
Tønder	1252,39	176	0,140531304
Lolland	891,92	129	0,144631806
Thisted	1101,65	161	0,14614442
Samsø	114,26	22	0,192543322
Langeland	291,21	62	0,212904777
Syddjurs	696,34	157	0,225464572
Rebild	622,75	141	0,226415094
Morsø	367,67	86	0,233905404
Nordfyn	451,57	112	0,248023562

## Danmarkskort: Idrætsfaciliteter pr km<sup>2</sup>

Alle kommunernes resultater er indtegnet på det følgende landkort. Kortet viser med farveinddelingen, hvor tæt idrætsfaciliteterne ligger – jo mørkere kommunen er, jo flere faciliteter er der pr. kvadratkilometer. Der er en tendens til, at byområderne giver indbyggerne de bedste muligheder, landområder de dårligste.

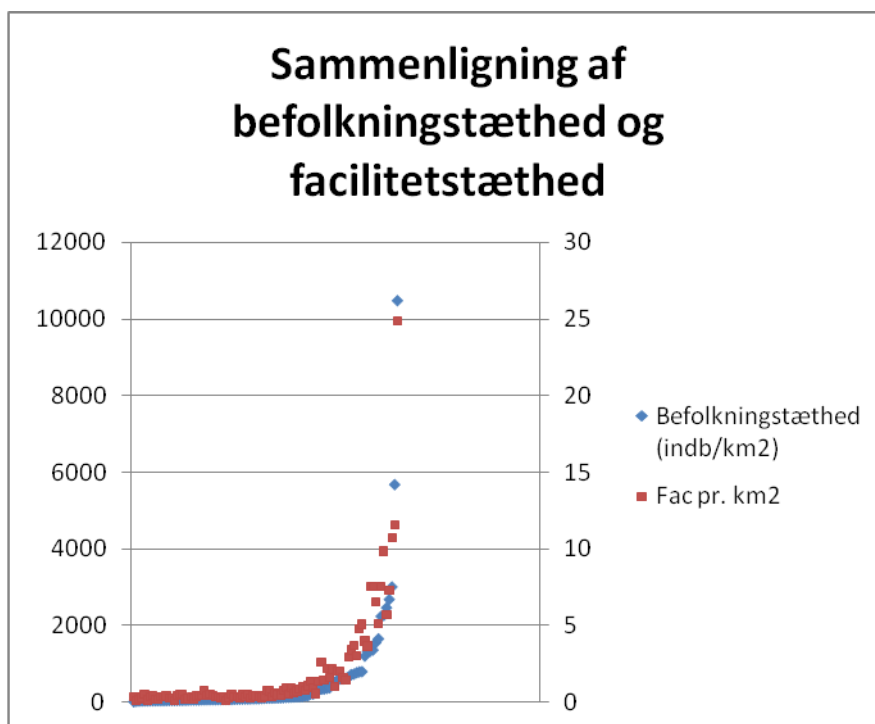


Kortet findes som både EMF- og jpg-filer og hedder: "idrætsfaciliteter pr km<sup>2</sup>"

Det er dog langt mere sandsynligt, at det udslagsgivende er sammenhængen mellem befolkningstal og areal - altså hvor tæt folk bor.

I næste grafik ses en grafisk sammenligning af to variable for hver kommune: Kommunens befolkningstæthed (2006-tal fra Velfærdsministeriets kommunale nøgletal) samt det beregnede antal af idrætsfaciliteter pr. kvadratkilometer.

Grafikken skal læses således: Hver kommune er repræsenteret med to forskelligt farvede prikker lodret over hinanden. Kommunerne er sorteret, så kommuner har stigende befolkningstæthed fra venstre mod højre. Og som det ses, er tætheden af faciliteterne og befolkning sammenfaldende. Her er dog ikke foretaget nogen statistisk analyse.



## Hvad betyder kommunens økonomiske stand?

I 2005-analysen blev kommunernes facilitetsindeks yderligere brugt til at undersøge, om der var en sammenhæng mellem kommunens økonomiske stand og niveauet inden for fritidstilbud i kommunen.

I modsætning til 2005-analysen, hvor nøgletallet "ressourcegrundlag" blev benyttet, benyttes i denne analyse i stedet nøgletallet "strukturelt overskud eller underskud".

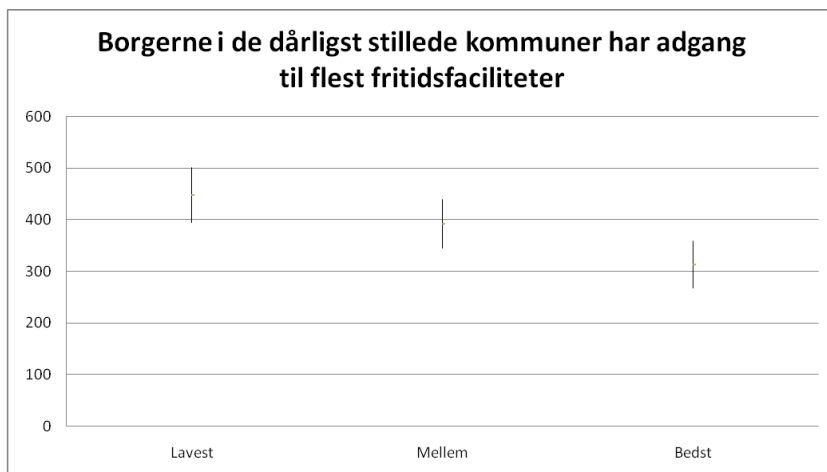
Det strukturelle overskud eller underskud benyttes i udligningsberegninger og opgøres som forskellen mellem en kommunes beregnede udgiftsbehov og kommunens skatteindtægter beregnet ud fra en gennemsnitlig skatteprocent. Det strukturelle overskud eller underskud er udtryk for en kommunes samlede økonomiske situation, hvor der er taget hensyn til både udgiftsbehov og beskatningsmuligheder. Det strukturelle overskud eller underskud viser således, om en kommune er i stand til at finansiere sit udgiftsbehov ved opkrævning af skat med en gennemsnitlig skatteprocent.

Kommunernes strukturelle over- og underskud er hentet fra: "Kommunal udligning og generelle tilskud 2008", der er udgivet af Indenrigsministeriet 2007.

Kommunerne opdeles i denne analyse i tre grupper efter deres nøgletal. Som det ses af grafikken, overlapper usikkerhedsintervallerne for kommunerne med "bedst" og "lavest" nøgletal ikke hinanden. Disse to grupper af kommuner har altså et signifikant forskelligt facilitetsindex. Vi kan altså med 95 procents sikkerhed konkludere, at de mest

ressourcestærke kommuner tilbyder deres borgere et lavere niveau med hensyn til fritidstilbud end de kommuner, der er dårligst stillede.

Denne analyse viser dog intet om, hvad der er årsag, og hvad der er virkning. Den siger heller intet om de enkelte faciliteters kvalitet, kun at borgerne i de dårligst stillede kommuner samlet set har det bedste udbud af faciliteter i forhold til antallet af indbyggere – som det er udtrykt i denne analyses brug af begrebet facilitetsindex.



Uanset at der i 2005-analysen blev brugt et andet økonomisk nøgletal, og at vi i mellemtiden har haft en strukturreform, var konklusionen i øvrigt den samme: Også dengang var konklusionen, at ressourcestærke kommuner tilbyder deres borgere et lavere niveau end kommuner, der er økonomisk ringere stillet.

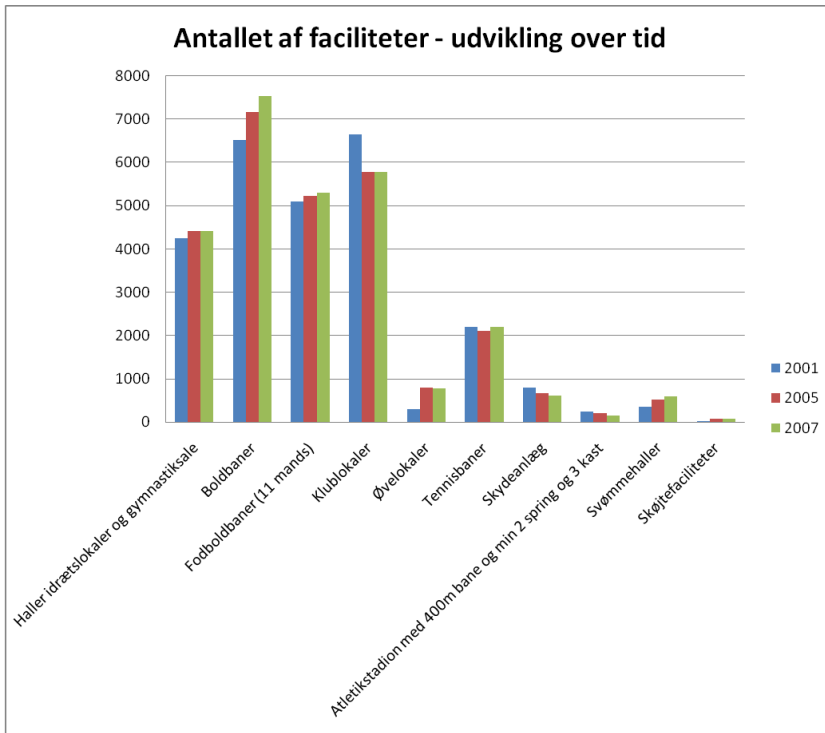
## Udvikling over tid

Da der som nævnt tidligere er forskel på, hvilke typer der er medtaget i hver optælling, lader det sig ikke gøre at lave en gennemgående sammenligning af faciliteter i dag i forhold til analysen, der blev foretaget på baggrund af 2005-tallene. Desuden har der i mellemtiden været strukturreform i Danmark, hvad der har betydet, at mange kommunegrænser er omlagt.

Her er foretaget en sammenligning på tværs af de seneste tre optællinger af faciliteter inden for nogle af de hovedgrupper, der er gået igen hver gang.

Facilitetstype	2001	2005	2007
Haller idrætslokaler og gymnastiksale	4243	4412	4415
Boldbaner	6515	7164	7538
Fodboldbaner (11 mands)	5105	5230	5310
Klublokaler	6651	5780	5777
Øvelokaler	301	802	769
Tennisbaner	2206	2108	2207
Skydeanlæg	792	673	611
Atletikstadion med 400m bane og min 2 spring og 3 kast	238	199	155
Svømmehaller	355	521	586
Skøjtefaciliteter	20	77	71

Som vist på foregående side er billedet af udviklingen ikke entydigt. Nogle facilitetstyper har kommunerne fået flere af – fx boldbaner, mens eksempelvis antallet af atletikanlæg er støt faldende. Forskellen i henholdsvis klub- og øvelokaler fra 2001 til 2005 skyldes sandsynligvis forskelle i opgørelsesmetoder fra år til år.



Som i 2005 er det samlede billede, at indbyggere i landområder – især i Jylland – har de bedste potentielle muligheder for at have adgang til diverse fritidsaktiviteter. I 2005 var de ti topscorere på facilitetsindexet Skærbæk, Møldrup, Ølgod, Karup, Ringkøbing, Bredebro, Blaabjerg, Tinglev, Arden og Egebjerg kommuner. Ingen af disse eksisterer som selvstændige kommuner i dag.

Både Læsø og Fanø, der generelt ligger pænt placeret i denne analyses resultater, var også pænt placeret sidst, dog uden helt så fremtrædende placeringer. Men det generelle billede – at "vinderne" er borgerne i Sydjylland, Vestjylland og Nordjylland, er det samme som sidst.

Eftersom vi har færre kommuner – 98 mod dengang 275 – er der naturligvis færre kommuner, der melder, at de slet ikke har visse typer faciliteter. Men der er dog fortsat under halvdelen af kommunerne, der har et skøjteanlæg.

Det er ikke alle analyser, der er gentaget denne gang. Der er fx i denne analyse ikke set på borgmesterfarver, da denne type analyser kræver, at der har været stabilitet i det lokalpolitiske liv i en længere periode, før det er hensigtsmæssigt at foretage denne type analyse.

Også i foregående analyse blev der foretaget en sammenligning af kommunernes økonomiske stand og det lokale facilitets-udbud til borgerne. Dengang blev der, som nævnt i analysen, brugt et økonomisk nøgletal kaldet ressourcegrundlaget. I denne er brugt et begreb kaldet kommunernes strukturelle over- eller underskud.

Resultatet er dog helt det samme – der konstateres en signifikant forskel i facilitetsindex mellem de økonomisk stærke og de økonomisk svage kommuner. Og vel at mærke – som sidst – viser resultaterne, at det er de økonomisk svage kommuner, der ligger højest i facilitetsindex: Ressourcestærke kommuner tilbyder deres borgere et lavere niveau end kommuner, der er økonomisk ringere stillet.

## Bilag Regneark – indhold:

Vedlagte Excel-dokument AnalysearkLoa2008.xls indeholder en række faneblade med rådata og beregninger. Her gennemgås kort indholdet af dokumentet:

- "rådata" – indeholder ubearbejdede data fra Lokale- og Anlægsfondens facilitetsdatabase. Dog er udover kommunernes egenindberettede indbyggertal også medtaget en kolonne med indbyggertal fra Danmarks Statistik.
- "DST-folketal" – indeholder indbyggertallet fra Danmarks Statistik pr. 1.1.2008.
- "Areal i km<sup>2</sup>" – indeholder oplysninger om hver kommunes areal i kvadratkilometer.
- "Befolkningstæthed" – indeholder oplysninger om hver kommunes befolkningstæthed.
- "Strukturelt over-underskud" – indeholder oplysninger om hver kommunes beregnede strukturelle overskud eller underskud. Se side 15/16 for forklaring om nøgletallet.
- "fi-alleyper-formler" – indeholder for alle kommuner beregninger af facilitetsindexet i den form, hvor alle hovedgrupper er medtaget.
- "fi-alleyper-sorteret" – indeholder kommuner og facilitetsindex, men ikke beregninger. Listen er sorteret efter højeste facilitetsindex.
- "fi-sport-formler" – indeholder for alle kommuner beregninger af facilitetsindexet i den form, hvor kun idrætsfaciliteter er medtaget.
- "fi-sport-sorteret" – indeholder kommuner og facilitetsindex i versionen med kun idrætsfaciliteter, men ikke beregninger. Listen er sorteret efter højeste facilitetsindex.
- "Sammenligning" – her er det muligt at sammenligne resultaterne af de to facilitetsindex-beregninger. For hver har kommunerne fået en rang, startende med rang 1 for højeste facilitetsindex. Arket er sorteret efter rangen i det generelle facilitetsindex. I kolonne l "forskel" ses en simpel beregning, der viser hvor stor rang-forskel, der er på hver enkelt kommune alt efter, om der anvendes det ene eller andet index.
- "hovedtal-sportsfac" – indeholder en beregning, hvor antallet af sportsfaciliteter for hver kommune er lagt sammen og derefter divideret op i indbyggertallet, så der findes et tal for, hvor mange indbygger der samlet set deles om hver sportsfacilitet.
- "indb pr fac" – samme resultat som i "hovedtal-sportsfac", men her er formler ikke medtaget, og listen er tilføjet en rang og sorteret efter stigende rang, hvor rang 1 er færrest indbyggere pr. sportsfacilitet.
- "top-ti-liste" – indeholder for hver af de 9 hovedgrupper af faciliteter beregninger af, hvilke kommuner der for hver type tilbyder borgerne de bedste muligheder i kraft af "mindst trængsel". Hver liste er sorteret. Gitteret øverst afgrænser den "top-ti, der er medtaget i denne rapport siderne 5 til 9.
- "Afstand til faciliteter" – indeholder en beregning af, hvor mange faciliteter, der for hver kommune er pr arealenhed (kvadratkilometer) – her medtages kun idrætsfaciliteter.
- "Afstand2" – indeholder for hver kommune en sammenstilling af to faktorer – befolkningstætheden samt det i forrige ark beregnede tal for faciliteter pr. kvadratkilometer.
- "Afstand-grafik2" – indeholder en grafisk fremstilling af de to faktorer fra arket "Afstand2".
- "Balance off-privat" – indeholder data hentet fra facilitetsdatabasens landstal, som den vises på Lokale- og Anlægsfondens hjemmeside. Samt en grafisk fremstilling af forholdet mellem privat og offentlig ejerskab. Rækkefølgen er den anvendte i facilitetsdatabasen.

- "Offentlig-privat sorteret" – indeholder samme data som foregående grafik. Her er rækkefølgen blot ændret, fra overvejende offentlig til overvejende privat.
- "off-priv regionalt" – indeholder for hver kommune tal for forholdet mellem private og offentlige faciliteter – samt en sammentælling på regionalt niveau.

## Kort

Kortene er fremstillet i kortprogrammet x-point og er her gemt i to formater: alm jpg-format samt EMF-format(Enhanced Metafile Format). EMF er vektorbaseret og kan fx åbnes og viderebearbejdes i andre programmer, som grafikprogrammer (Adobe Illustrator eller Freehand) eller alm. PowerPoint.

Fælles for alle kortene er, at de er visuelle præsentationer af data fra regnearket.

- Facilitetsindex2008
- Facilitetsindex-sport2008
- Idrætsfaciliteter pr km2
- Andel private faciliteter